

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

8 februari 2022

Kenmerk

Z/21/034502 / D/21/046176

Portefeuillehouder

Bas Lont

Portefeuille

Milieu/ODRU

Opsteller

Burger, Ineke

Onderwerp

Publicatie van ontwerp omgevingsvergunning voor Pluimveebedrijf Wiltenburg

Kennisnemen van

Publicatie ontwerp Omgevingsvergunning voor Pluimveebedrijf Wiltenburg

Inleiding

Hierbij informeren wij u over de ontwerp omgevingsvergunning voor Pluimveebedrijf Wiltenburg die deze week is gepubliceerd. Gezien uw betrokkenheid bij dit dossier lichten wij graag de achtergronden bij deze ontwerp omgevingsvergunning en het proces dat hier aan vooraf is gegaan toe.

Pluimveebedrijf Wiltenburg heeft in juni 2020 een vergunningaanvraag ingediend in verband met het realiseren van een inpandige wintergartens. Dit is een overdekte uitloop voor de kippen met daglicht. Op korte afstand van het bedrijf liggen woningen. Omwonenden geven aan hinder en overlast van het bedrijf te ervaren. Hierbij gaat het om zaken als fijn stof, endotoxinen, geur en geluid. De gemeente heeft daarom bij de toetsing van de vergunningaanvraag met zorg en aandacht gekeken dat wordt voldaan aan de eisen die gelden ten aanzien van de effecten op de gezondheid van omwonenden. De gemeente gaat immers pas over tot vergunningverlening als afdoende geborgd is dat het bedrijf kan voldoen aan de wettelijk gestelde milieunormen.

We beseffen dat de nabijheid van woningen bij een groot pluimveebedrijf het lastig maakt om overlast bij omwonenden te voorkomen. We hebben daarom afgelopen zomer contact gezocht met de Nationale Ombudsman. De gemeente toetst aan de wettelijke normen. Echter, ook als het bedrijf voldoet aan de wettelijke normen kunnen omwonenden nog overlast ervaren. We hebben daarom aan de Nationale Ombudsman gevraagd om een advies of de gemeente in deze zaak goed handelt of dat er nog andere mogelijkheden zijn. De Nationale Ombudsman herkent de lastige positie van de gemeente, maar heeft tot nu toe geen advies gegeven. De Nationale Ombudsman start pas een onderzoek als meerdere vergelijkbare casussen daar aanleiding toe geven. Om naast de toets aan de wettelijke normen ook vanuit het perspectief van gezondheid de situatie te beoordelen, heeft de gemeente de GGD verzocht om de gezondheidseffecten ten gevolge van Pluimveebedrijf Wiltenburg te beoordelen.

Hieronder lichten wij de volgende aspecten nader toe:

- Behandeling van de vergunningaanvraag
- Beoordeling op de wettelijke milieunormen voor fijn stof, endotoxinen, geur en geluid
- Bevindingen van de GGD vanuit gezondheidskundig perspectief.

Behandeling van de vergunningaanvraag

Op 24 juni 2020 heeft Pluimveebedrijf Wiltenburg een vergunningaanvraag ingediend voor de realisatie van in pandige wintergartens. Wintergartens zijn een landelijke trend vanuit dierenwelzijn. Het is voor het bedrijf bedrijfseconomisch aantrekkelijk omdat het 1-ster Beter Leven eieren produceert. Met deze vergunningaanvraag gaat het aantal dieren iets omlaag en betreft het geen uitbreiding van het bedrijf. Vergund zijn in totaal 123.160 kippen en aangevraagd zijn 122.320 kippen. Dit is een afname van 840 kippen. Pluimveebedrijf Wiltenburg heeft deze in pandige wintergartens eerst gerealiseerd en vervolgens op 24 juni 2020 een vergunningaanvraag ingediend. Deze aanvraag betreft een veranderingsaanvraag en is ontvankelijk bevonden. Verder is geconcludeerd dat er sprake is van concreet zicht op legalisatie voor wat betreft het realiseren van in pandige wintergartens. Op dit onderdeel is daarom afgewogen af te zien van de plicht die bij de gemeente ligt om handhavend op te treden. Dit laat onverlet dat de gemeente handhavend op heeft getreden bij geconstateerde overtredingen.

Voor de zorgvuldige toetsing of de vergunningaanvraag voldoet aan de wettelijke milieunormen heeft de gemeente het volgende gedaan:

- Een expert van Milieuadviesbureau De Roever heeft gedurende het aanvraagtraject op alle stukken van de ODRU een collegiale toets uitgevoerd. Deze inzet van en keuze voor De Roever is op aangegeven van de bewoners gedaan. Belangrijke reden voor de gemeente hiervoor te kiezen, is het vergroten van het vertrouwen in de beoordeling van de gegevens en daarmee in een eventuele vergunning.
- Aangezien de wintergartens al gerealiseerd zijn, heeft de gemeente van deze situatie gebruik gemaakt door gedurende het vergunningaanvraagtraject het bedrijf met praktijkmetingen aan te laten tonen dat na vergunningverlening aan de geldende milieunormen kan worden voldaan. Normaal gesproken kan de situatie alleen vanuit de papieren aanvraag beoordeeld worden. Dit heeft er toe geleid dat het bedrijf meerdere keren om nadere informatie is gevraagd, waarbij ook verschillende geluidmetingen zijn uitgevoerd.
- Naast het beoordelen van de aanvraag van de ondernemer heeft de gemeente ambtshalve op grond van de Europese richtlijn voor IPPC-bedrijven, die ook van toepassing is op Pluimveebedrijf Wiltenburg, de eisen op BBT, Best Beschikbare Technieken toegevoegd.

Beoordeling op de wettelijke milieunormen voor fijn stof, endotoxinen, geur en geluid

Fijn stof: De Europese normen voor fijn stof zijn voor PM10 40 µg/m³ en voor PM2,5 25 µg/m³. De hoogste concentratie PM10 komt uit op 20,20 µg/m³. Aangezien PM2,5 (de fractie kleinste deeltjes) onderdeel is van de PM10 fractie voldoet het bedrijf hiermee aan beide wettelijke normen voor fijn stof. Vanwege de BBT-verplichtingen is er in iedere stal een emissiereducerende techniek voor fijn stof aanwezig, zoals in twee stallen een droogtunnel met 30% emissiereductie.

Geur: De normen die gelden voor geur in een niet-concentratiegebied voor intensieve veehouderij zijn 2,0 odour units/m³ binnen de bebouwde kom en 8,0 odour units/m³ buiten de bebouwde kom. Uit de uitgevoerde berekeningen met V-stacks vergunningen 2020 blijkt dat met maximaal 1,7 odour units/m³ binnen de bebouwde kom en 7,0 odour units/m³ buiten de bebouwde kom het bedrijf aan de gestelde geurnormen voldoet. In het bijgevoegde rapport van de GGD wordt de gehanteerde berekening V-stacks vergunning 2020 nader toegelicht. Deze berekenmethode is sinds 2020 aangepast o.a. wat betreft het type uitstroomopening. Dit zou een betere weergave van de realiteit moeten geven. De uitkomst van deze berekening is dat er op de meetpunten voldaan wordt aan de van toepassing zijnde normen.

Om geuremissie via de wintergartens te voorkomen, dient er een continue onderdruk te zijn in de stallen. Hiervoor zijn maatregelen opgenomen in de vergunning, zoals het verhogen van de uitstroomsnelheid van lucht uit de stallen en het plaatsen van rol Gordijnen.

Geluid: Het bedrijf dient te voldoen aan de geluidnormen opgenomen in de vergunning uit 2008. Voor het bedrijf gelden de geluidnormen voor 'Stille landelijke gebieden' uit de Handreiking industrielawaai. Dit is de categorie met de laagste geluidnormen. Dat betekent overdag 40 dB(A), 's avonds 35 dB(A) en 's nachts 30 dB(A). Uit de door het bedrijf uitgevoerde geluidsmeting blijkt dat met de maximale waarden van 38 dB(A) overdag, 35 dB(A) 's avonds en 30 dB(A) 's nachts aan de geluidnormen wordt voldaan. Afgelopen jaar is naar aanleiding van klachten van omwonenden een handhavingstraject ingezet. Uit controlemetingen uitgevoerd door de ODRU bleek dat het tikken van de kippen tegen het plexiglas in de wintergarten een relevante bijdrage leverde. Inmiddels is dit tikken door het plaatsen van gaas voor het plexiglas niet meer aan de orde. In de meest recente uitgevoerde controlemeting van de ODRU blijkt dat het bedrijf voldoet aan de geluidnormen. Het geluid is voornamelijk afkomstig van de stalventilatie. Het bedrijf heeft frequentieregelaars op de ventilatoren geplaatst om de geluidemissie te reduceren.

Overall kan gesteld worden dat met deze nieuwe ontwerp vergunning aan de wettelijke milieunormen kan worden voldaan en dat de emissies niet toenemen maar licht zullen afnemen.

Bevindingen van de GGD vanuit gezondheidskundig perspectief

Gezien het belang van de gezondheid voor de omwonenden heeft de gemeente aan de GGD gevraagd om vanuit het perspectief van gezondheid de situatie te beoordelen. De GGD hanteert bij hun beoordeling o.a. de WHO-advieswaarden en landelijke richtlijnen van de GGD. Onderstaand vindt u een korte toelichting voor de aspecten fijn stof, endotoxinen, geur en geluid. Tevens geeft de GGD een advies over het contact tussen omwonenden en bedrijf. Een negatieve associatie met het bedrijf zorgt namelijk voor meer ervaren hinder. Meer informatie vindt u in bijgevoegd rapport.

Fijn stof en endotoxinen: Er zit altijd al fijn stof in de lucht, de zogenoemde achtergrondwaarde. Bij het bedrijf is de berekende achtergrondwaarde voor fijn stof (PM 10) ca. 18 µg/m³. De concentratie fijn stof is berekend op ca. 20 µg/m³. Dat betekent dat de bijdrage van het bedrijf zelf ca. 2 µg/m³ is. Met 20 µg/m³ blijft de emissie van fijn stof onder de wettelijke EU-norm van 40 µg/m³. Deze EU-norm is volgens de GGD echter (veel) te hoog om de gezondheid te beschermen. Er is geen 100% veilige concentratie voor fijn stof.

De WHO-advieswaarde voor PM10 is in 2021 verlaagd naar 15 µg/m³. Het advies is om daar naar te streven. Iedere verbetering van de luchtkwaliteit levert gezondheidswinst op, ook in gebieden met relatief schone lucht.

De GGD gaat in het rapport ook in op de risico's van endotoxinen. Endotoxinen zijn resten van bacteriën en zitten vooral in mest. Endotoxinen kunnen zich binden aan stofdeeltjes. Vooral bij pluimveebedrijven worden hogere concentraties van endotoxinen gemeten.

Voor endotoxinen gelden geen wettelijke normen. Daarom heeft de gemeente ook geen aangrijpingspunt om hier de vergunning op te toetsen. Gezien de gezondheidseffecten vraagt de blootstelling aan endotoxinen om meer aandacht. Bij Pluimveebedrijf Wiltenburg vindt in de aangevraagde situatie tot 200 meter een duidelijke overschrijding plaats van de advieswaarde van endotoxinen van 30 endotoxine-units /m³.

Het advies van de GGD is om te blijven streven de uitstoot van fijn stof verder terug te dringen. Op die manier zal ook de verspreiding van endotoxinen minder worden. Hierover zal de gemeente in gesprek gaan met het bedrijf om na te gaan of er nog meer mogelijkheden zijn om fijn stof terug te dringen. Dit maakt geen onderdeel uit van de vergunning.

Geur: De berekende geurbelasting overschrijdt de wettelijke geurnormen niet. De verwachting is dat de geurbeleving door deze vergunning niet zal veranderen. Het verder terugdringen van geuremissie is dus wenselijk, waarbij in aanvulling op het bestaande geurbeheersplan kan worden gezocht naar technieken of aanpassingen in de bedrijfsvoering die verder bijdragen aan de afname van de geurbelasting. Hiervoor wil de gemeente gaan investeren in het contact tussen bedrijf en omwonenden over overlastsituaties, zie onder communicatie tussen bedrijf en omwonenden.

Geluid: De berekeningen rondom geluid laten geen overschrijding zien van de wettelijke normen. Er is nog wel wat zorg over de incidentele piekgeluiden in de nacht. Door de negatieve associatie met dit bedrijf zullen mensen eerder overlast ervaren van geluid. Voor geluid is het daarom, net als bij geur, belangrijk dat er goed gecommuniceerd wordt, over en weer. Zoals voor de geurbelasting een geurbeheersplan is opgesteld, adviseert de GGD om ook een geluidsbeheersplan op te laten stellen. Hieraan geven wij gehoor in de ontwerpvergunning.

Communicatie tussen omwonenden en bedrijf: De GGD geeft aan dat het belangrijk is dat alle partijen meewerken om niet tegen elkaar, maar met elkaar te proberen de omgeving leefbaar te krijgen en te houden. De GGD biedt aan mee te willen denken hoe dit te realiseren is. In het rapport worden verschillende voorbeelden gegeven om te komen tot dialoog en samenwerking. De gemeente gaat aan de slag met het advies van de GGD om het contact te verbeteren tussen omwonenden en de ondernemer over overlastsituaties afkomstig van het bedrijf. Hiervoor bieden het geurbeheersplan en het nog op te stellen geluidbeheersplan handvatten voor te nemen maatregelen.

Kernboodschap

Pluimveebedrijf Wiltenburg heeft juni 2020 een vergunningaanvraag ingediend in verband met het realiseren van inpandige wintergartens. De gemeente heeft deze vergunningaanvraag zorgvuldig getoetst met daarbij in het bijzonder aandacht voor de gezondheid van de omwonenden. Uit deze uitgebreide beoordeling van de vergunningaanvraag blijkt dat de situatie licht verbetert. Het bedrijf kan voldoen aan de wettelijke eisen. De gemeente heeft dan ook de (ontwerp)vergunning op 8 februari 2022 gepubliceerd.

Gezien het belang van het beschermen van de gezondheid van omwonenden hechten wij aan het advies van de GGD. De GGD is kritisch op de gezondheidseffecten, ook al voldoet het bedrijf aan de wettelijk gestelde normen. Met name voor fijn stof (inclusief endotoxinen) en geur adviseert de GGD te streven naar een verdere verlaging van de belasting voor omwonenden. De gemeente gaat hierover in gesprek met het bedrijf. Dit valt buiten de vergunning.

Een negatieve associatie met het bedrijf draagt bij aan meer ervaren hinder. De GGD doet daarom aanbevelingen hoe de communicatie tussen omwonenden en het bedrijf te verbeteren. De gemeente wil samen met de bewoners die nabij het bedrijf wonen en de ondernemer investeren in het verbeteren van de onderlinge relatie. Hierbij willen we o.a. gebruik maken van de adviezen van de GGD. Het doel is om het onderling contact te verbeteren over overlastsituaties afkomstig van het bedrijf. Hiervoor bieden het geurbeheersplan en het nog op te stellen geluidbeheersplan handvatten voor te nemen maatregelen en onderlinge afspraken.

Financiën

Niet van toepassing

Vervolg

De ontwerpvergunning ligt 6 weken ter inzage. In te zien in het Omgevingsloket, via website gemeente Woerden. Belanghebbenden kunnen hun zienswijzen inbrengen op deze ontwerpvergunning. We sturen de omwonenden de ontwerpvergunning en bijbehorende stukken toe.

Bijlagen

1. Ontwerp Omgevingsvergunning Pluimveebedrijf Wiltenburg. Januari 2022. D/22/51490
 2. GGD advies gezondheid omwonenden pluimveehouderij te Hekendorp. Januari 2022. D/22/50634
-